

УДК 347.9

Зобенко М.В., студентка 3 курсу спеціальності «081 Право»**Науковий керівник : Блінова Г.О., д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права***(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)*

ЄДИНА СУДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА СИСТЕМА: ЇЇ СТРУКТУРА, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ФУНКЦІЇ

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС) – сукупність інформаційних та телекомунікаційних підсистем (модулів), які забезпечують автоматизацію визначених законодавством та Положенням про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи процесів діяльності судів, органів та установ в системі правосуддя, включаючи документообіг, автоматизований розподіл справ, обмін документами між судом та учасниками судового процесу, фіксування судового процесу та участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції, складання оперативної та аналітичної звітності, надання інформаційної допомоги суддям, а також автоматизацію процесів, які забезпечують фінансові, майнові, організаційні, кадрові, інформаційно-телекомунікаційні та інші потреби користувачів ЄСІТС [1; 2].

Починаючи з 05.10.2021 функціонують три підсистеми (модулі) ЄСІТС - «Електронний кабінет», «Електронний суд» та підсистема відеоконференцзв'язку.

Відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», процесуального законодавства України ЄСІТС забезпечує: 1) ведення електронного діловодства, в тому числі рух електронних документів у межах відповідних органів та установ та між ними, реєстрацію вхідних і вихідних документів та етапів їх руху; 2) централізоване захищене зберігання судових справ, процесуальних, інших документів та інформації в єдиній базі даних; 3) захищене зберігання, автоматизовану аналітичну і статистичну обробку інформації; 4) збереження судових справ та інших документів в електронному архіві; 5) обмін документами та інформацією (надсилання та отримання документів та інформації, спільна робота з документами) в електронній формі між судами, іншими органами та установами в системі правосуддя, учасниками судового процесу, а також проведення відеоконференції в режимі реального часу; 6) формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) в електронній формі; 7) віддалений доступ користувачів ЄСІТС до будь-якої інформації, що в ній зберігається, в електронній формі відповідно до диференційованих прав доступу; 8) визначення судді (судді-доповідача) для розгляду конкретної справи у порядку, встановленому процесуальним законом; 9) визначення присяжних для судового розгляду із числа осіб, які внесені до списку присяжних; 10) відбір кандидатури арбітражного керуючого у справах про банкрутство; 11) розподіл справ у Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, їх органах; 12) відео- та звукозапис судових засідань, засідань Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради правосуддя, її органів, транслявання їх в інтернеті в порядку, визначеному законом; 13) ведення Єдиного державного реєстру судових рішень; 14) ведення Єдиного державного реєстру виконавчих документів; 15) функціонування вебпорталу судової влади України, вебсайтів Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та інші функції, передбачені Положенням [1].

Власником програмного забезпечення ЄСІТС є держава в особі Державної судової адміністрації України (ДСА України).

Електронна система судочинства має низку переваг для судового процесу. Зокрема, це: економія часу суддів та інших учасників процесу; економія матеріальних витрат судів

у зв'язку з витратами на надсилання документів учасникам процесу та утримання кадрових ресурсів учасників процесу; подання до суду позовних заяв та інших документів в електронному вигляді з використанням електронного підпису; можливість надання онлайн-консультацій і проведення онлайн-засідань; спрощений обмін інформацією та судовими документами через визначену електронну адресу тощо; доступність і відкритість правосуддя; усунення корумпованості в судах з огляду на відкритість і доступність до документів провадження.

Водночас, як зазначає Блінова Г.О. є певні недоліки її функціонування, наприклад: неможливо також ідентифікувати електронні адреси сторін для впевненості у тому, що кореспонденція суду надійде саме до адресата, а не до іншої особи, а також неможливо впевнитись, що вказані особи (фізичні, юридичні) дійсно існують, а не вигадані позивачем; не визначено способів перевірки наявності або відсутності у суді аналогічних справ з тими самими сторонами з тих самих підстав; незрозуміло, яким чином суд повинен ознайомлювати учасників процесу з матеріалами електронної справи під час надходження таких заяв; не визначено порядок долучення до матеріалів електронної справи документів, які надійшли у паперовому вигляді під час судового засідання, якщо сканування цих документів можна зробити лише після судового засідання, а після сканування паперових документів до електронної справи - невизначено місце їх зберігання тощо [3, с. 346].

М. Островська також наголошує на таких проблемах електронного суду як : відсутність потрібних форм процесуальних документів, тобто система містить лише 528 заяв, а для різноманітних процесуальних правовідносин цього замало; відсутня ідентифікація за професійним статусом, тобто система не виокремлює ні адвоката, ні прокурора, ідентифікація відбувається лише за РНОКПП фізичної особи, а довіреність представника формується в системі без прив'язки до професійного положення; відсутність потрібних Word-функцій, тобто доцільно налаштувати систему, щоб вона була наділена функцією правопису, підкреслювала описки, водночас надаючи можливість їх виправити в автоматичному режимі за аналогом Microsoft Word; не кожен суд готовий долучатися до роботи з підсистемою ЄС, тому подача позову до деяких з них тягне за собою залишення процесуальних ініціатив без руху тощо [4].

Водночас в час, коли в Україні давно панує незамінно ефективне користування сучасними поштовими акаунтами та месенжерами миттєвого обміну інформацією, що здатні в секунду передавати будь-які данні на край світу, тому подача документів до суду традиційним способом є не ефективною. Перспективним є удосконалення та доопрацювання ЄСІТСт а її підсистеми електронний суд з урахуванням зазначених недоліків.

Перелік посилань:

1. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 31. ст.545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
2. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Рішення Вищої ради правосуддя 17 серпня 2021 року № 1845/0/15-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>
3. Блінова Г.О. Інформаційне забезпечення органів публічної адміністрації в Україні: адміністративно-правові засади : монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 495 с.
4. Островська М. Електронний суд: перші недоліки системи зафіксовано. Резонанс. URL: <https://resonance.ua/elektronniy-sud-abo-sho-pochyom/>